

**การประยุกต์วิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการกับ
การตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง***
APPLICATION OF THE YONISOMANASIKARA THINKING METHOD WITH THE
DECISION-MAKING TO PARTICIPATE IN POLITICAL RALLY

รัชฎากร เอี่ยมอำไพ
Ratchadakorn Aimampai
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University Sirindhornrajavidyalaya Campus
Corresponding Author E-mail: Nidkon2104@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการเพื่อให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง การชุมนุมทางการเมืองเป็นการแสดงออกของการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบหนึ่งเพื่อต้องการเรียกร้องหรือเสนอข้อคิดเห็นต่อการบริหารงานของรัฐบาลให้เป็นไปตามที่ต้องการ โดยการที่จะตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองกับฝ่ายใดก็ตามถือว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบถึงผลลัพธ์ที่จะได้มาตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ หลักโยนิโสมนสิการจึงเป็นหลักธรรมที่มีวิธีการทางความคิดที่เป็นระบบให้สามารถวิเคราะห์เพื่อให้เห็นเหตุและผลของการกระทำรวมถึงเป้าหมายให้ได้ประจักษ์อย่างแท้จริง มีหลักวิธีคิดคือ วิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์สามารถทำให้ทราบถึงจุดประสงค์และความมุ่งหมายของกิจกรรมนั้นว่าต้องสร้างประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมมากน้อยเพียงใด วิธีคิดแบบคุณโทษและทางออกจะต้องมองเห็นทั้งด้านดี ด้านเสีย และการแก้ปัญหาที่ตรงกับสาเหตุ และวิธีคิดแบบอุปมาอุปไมยปลุกเร้าคุณธรรมช่วยให้การพิจารณาตัดสินใจการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองเป็นไปโดยการใช้สติ การใช้วิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการเข้ามาประยุกต์ใช้ประกอบตัดสินใจในเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองจะช่วยให้มีการพิจารณา วิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลต่าง ๆ ได้ดี อันจะส่งผลถึงการ นำไปสู่การตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองที่เป็นไปอย่างมีคุณค่าและเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติโดยแท้จริง

คำสำคัญ: หลักโยนิโสมนสิการ; การตัดสินใจทางการเมือง; การชุมนุมทางการเมือง

Abstract

This article aims to study the way of thinking according to the Yonisomanasikara principle. It can be applied to decision-making to join in political rallies. This is a political rally that expresses political participation, for the purpose of requesting or expressing opinions to the government as necessary. The Yonisomanasikara is a principle has systematic way of thinking. be able to analyze to see the cause and effect of actions and goals to clearly. Have a main thinking method is use thinking method with objective relate. Be able to know to objective and goal of activities must be valuable to how must of public good. The Good-not good method thinking and solution method thinking. Be able to see both the good and the bad, and when solving problems to know what is the destination or where to go. The Good-not good thinking method and solution thinking method. This thinking method able to see both the good and the bad, and when solving problems must be have the right solution direct with to cause and good moral method thinking to helping to consider the decision to participate in political rally with consciousness. Using the method of thinking according to the principle of Yonisomanasikara to apply in decision making, help to consideration, analyze any data as well. This will result in the decision to join a political assembly that is valuable and truly beneficial to the nation.

Keywords: Yonisomanasikara Thinking Method; Political Decision-making; Political Rally

บทนำ

หลังจากการปฏิวัติสยามโดยคณะราษฎรเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 หลังจากนั้นเป็นต้นมาการเมืองไทยมีความผันผวนมาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งมีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 นับเป็นการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในสังคมไทย จนกระทั่งปี พ.ศ. 2480 จึงมีการเลือกตั้งโดยให้ประชาชนเป็นผู้ลงคะแนนเสียงเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยตนเองจนถึงปัจจุบัน และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยได้เผชิญกับวิกฤติทางการเมืองมาโดยตลอดไม่ว่าจะเป็นการประชุมทางการเมือง การประท้วงรัฐบาล หรือการทำรัฐประหาร ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศชาติมากมายไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะด้านความเชื่อมั่นของประเทศไทยต่อสังคมโลกที่มีลดลง และที่สำคัญคือเกิดการแตกแยกทางความคิดของประชาชนทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมไทยตามมา

การชุมนุมทางการเมืองหรือการเคลื่อนไหวทางการเมืองจัดได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกรูปแบบหนึ่ง การมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองของประชาชน ตามสิทธิที่ระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดให้กระทำได้เป็นการกระทำที่ต้องเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจเพื่อให้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐทั้งในการเมือง การปกครองระดับท้องถิ่น หรือระดับชาติ (จันทนา สุทธิจารี, 2544) และการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง ในสังคมประชาธิปไตยประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพที่จะชุมนุมและเคลื่อนไหวทางการเมืองได้ทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้านการกระทำของรัฐบาลการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองถือได้ว่าเป็นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้รัฐบาลทราบว่าประชาชนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับนโยบายและการกระทำของรัฐบาล และเพื่อแสดงการเรียกร้องให้รัฐบาลสนองตอบความต้องการของประชาชนอย่างรวดเร็ว (สมบัติ อารัมธัญวงศ์, 2544) รวมถึงเป็นการแสดงออกเพื่อให้รัฐได้รับทราบถึงความต้องการของผู้ร่วมชุมนุม ทั้งนี้ประเด็นรวมทั้งเงื่อนไขต่าง ๆ ในการชุมนุมนั้นมักถูกนำมาขยายออกไปสู่สังคมเพื่อสร้างแนวร่วมในการชุมนุม ในส่วนของแกนนำหรือผู้จัดการชุมนุม มักเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางการเมืองหรือการชุมนุมมาก่อนมีความสามารถในการสร้างความเชื่อมั่น และประสานความร่วมมือทั้งระหว่างแกนนำกับผู้ชุมนุมการชุมนุมกับภาคีเครือข่ายภายนอก รวมถึงมีศิลปะในการจูงใจหรือชักนำประชาชนที่เข้าร่วมการชุมนุมให้คล้อยตามหรือปฏิบัติตามได้ (มานิตย์ จุมปา, 2543; ลิขิต อีริเวคิน, 2540) ที่ให้นิยามคำว่า ผู้นำทางการเมืองจะต้องมีความต้องการที่จะเป็น ไม่ใช่แค่การนำคนมาร่วมชุมนุม

ที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่ามีผู้เข้าร่วมการชุมนุมของแต่ละกลุ่มเป็นจำนวนมากซึ่งประกอบไปด้วยประชาชนหลากหลายอาชีพ สืบเนื่องจากการมีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่าง การมีทัศนคติที่แตกต่าง ความเชื่อ ความศรัทธา และอุดมการณ์ทางการเมืองที่ต่างกัน ซึ่งไม่ใช่เรื่องผิดปกติในสังคมประชาธิปไตยเพราะทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเท่าเทียมกัน การเข้าเป็นหุ้นส่วนทางการเมือง เช่น การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาประเทศ กับ นักการเมือง การยื่นข้อเรียกร้องความต้องการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ กับ นักการเมือง การร่วมประชุมทางการเมืองของพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง การร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการดำเนินงานของนักการเมืองในระดับท้องถิ่น หรือระดับชาติในการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาล เช่น โครงการกองทุนหมู่บ้าน ฯลฯ การชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องความต้องการบางสิ่งบางอย่างผ่านนักการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประชาชนกระทำโดยมีเป้าหมายเพื่อให้มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลหรือภารกิจต่างๆ ที่ชอบด้วยกฎหมาย (ศักดิ์สิน อุดมวิทย์ไพศาลและคณะ, 2562)

ดังนั้นการการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองหรือการเข้าเป็นแนวร่วมทางการเมืองจัดได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหนึ่ง หากแต่การที่จะตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง

กับฝ่ายใดนั้นจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงเป้าหมายการชุมนุมให้รอบคอบอย่างถี่ถ้วนซึ่งต้องมีวิธีคิดวิเคราะห์ที่เป็นระบบประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้ผลของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเกิดประโยชน์กับส่วนรวมมากที่สุดและแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองได้อย่างยั่งยืน

ความหมายและความสำคัญของโยนิโสมนสิการ

จากความหมายของโยนิโสมนสิการในพระไตรปิฎก ได้กล่าวไว้ดังนี้

โยนิโสมนสิการสูตร ว่าด้วยการมนสิการโดยแยบคาย

“ภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง เมื่อภิกษุมนสิการโดยแยบคาย สติสัมโพชฌงค์ที่ยังไม่เกิดย่อมเกิดขึ้น และที่เกิดขึ้นแล้วย่อมถึงความเจริญเต็มที่ ฯลฯ

อุเบกขาสัมโพชฌงค์ที่ยังไม่เกิดย่อมเกิดขึ้น และที่เกิดขึ้นแล้วย่อมถึงความเจริญเต็มที่” (ส. ม. (ไทย) 19/217/149)

นอกจากนี้ยังมีความหมายรวมไปถึงโดยรูปศัพท์โยนิโสมนสิการประกอบด้วย โยนิโส กับ มนสิการ โยนิโส มาจาก โยนิ ซึ่งแปลว่า เหตุ ต้นเค้า แหล่งเกิด ปัญญา อุบาย วิธี ส่วน มนสิการ แปลว่าการทำในใจ การคิด คำนึง นึกถึง ใส่ใจ พิจารณาเมื่อรวมเข้าเป็นโยนิโสมนสิการท่านแปล สืบๆ กันมาว่า การทำในใจโดยแยบคาย (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2562)

โยนิโสมนสิการมีวิธีคิดก็คือการนำเอาโยนิโสมนสิการมาใช้ในทางปฏิบัติ หรือโยนิโสมนสิการที่เป็นภาคปฏิบัติการ วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ หรือเรียกสั้นๆ ว่า วิธีโยนิโสมนสิการนี้ แม้จะมีหลายอย่างหลายวิธี แต่เมื่อว่าโดยหลักการ ก็มี 2 แบบ คือ

1. โยนิโสมนสิการที่มุ่งสกัด หรือกำจัดอวิชชาโดยตรง หมายความว่าโยนิโสมนสิการที่มุ่งเพื่อสกัด หรือบรรเทาต้นเหตุ โยนิโสมนสิการที่มุ่งกำจัดอวิชชาโดยตรงนั้น ตามปกติเป็นแบบที่ต้องใช้ในการปฏิบัติธรรมจนถึงที่สุด เพราะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจตามเป็นจริง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการตรัสรู้

2. โยนิโสมนสิการแบบสกัดหรือบรรเทาต้นเหตุ มักใช้เป็นข้อปฏิบัติขั้นตอน ซึ่งมุ่งเตรียมพื้นฐานหรือ พัฒนาตนเองในด้านคุณธรรม ให้เป็นผู้พร้อมสำหรับการปฏิบัติขั้นสูงขึ้นไปเพราะเป็นเพียงขั้นขัดเกลาจิตใจ แต่โยนิโสมนสิการหลายวิธีใช้ประโยชน์ได้ทั้งสองอย่าง คือ ทั้งกำจัดอวิชชา และบรรเทาต้นเหตุไปพร้อมกัน

สรุปได้ว่า การนำเอาโยนิโสมนสิการมาใช้ในทางปฏิบัติ คือการนำโยนิโสมนสิการมาปฏิบัติเพื่อมุ่งเตรียมพื้นฐานหรือพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรมให้เป็นผู้พร้อมสำหรับการปฏิบัติขั้นสูงขึ้นไป สำหรับการนำหลักโยนิโสมนสิการมาประยุกต์ใช้กับการการตัดสินใจเข้าเป็นแนวร่วมทางการเมืองหรือการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง มีวิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการ ดังนี้

วิธีคิดแบบบรรณธรรมสัมพันธ์ คำ ธรรม แปลว่า หลัก หรือ หลักการ คือหลัก ความจริง หลักความดีงาม หลักการปฏิบัติหรือหลักที่จะเอาไปใช้ปฏิบัติ คำว่าอรรถ แปลว่า ความหมาย ความมุ่งหมาย จุดหมาย ประโยชน์ที่ต้องการ หรือสาระที่พึงประสงค์

วิธีคิดแบบคุณโทษ และทางออก หรือพิจารณาให้เห็นครบทั้งคุณ โทษ และ ทางออก เป็นการมองสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง และยอมรับความจริงนั้นทุกด้านทั้งด้านดีและด้านเสีย เช่นเมื่อจะแก้ปัญหาต้องทำความเข้าใจปัญหาให้ชัดเจนและมองเห็นทางออกของปัญหานั้น ๆ ได้ การคิดแบบนี้มีลักษณะ 2 ประการ คือ ลักษณะการมองเห็นตามความเป็นจริงนั้น จะต้องมองเห็นทั้งด้านดี ด้านเสีย และเมื่อจะแก้ปัญหา หรือวิธีออกไปจากสภาพที่ไม่พึงประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง การเห็นเพียงคุณหรือโทษ ข้อดี ข้อเสีย ยังไม่เพียงพอ จะต้องมองเห็นทางออก มองเห็น จุดหมาย และรู้ว่าจุดหมายหรือที่จะไปนั้น คืออะไร คืออย่างไร

วิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม มีหลักการทั่วไปของวิธีคิดแบบนี้คือสิ่งประสบเหมือนกันแต่บุคคลรับรู้ต่างกันอาจมองเห็นและคิดนึกปรุงแต่งไปคนละอย่างผู้ที่ไม่มีโยนิโสมนสิการก็จะรู้สึกสลดหดหู่ เศร้าใจ เหี่ยวแห้งใจหรือจิตใจในความตายของคนที่ถูกยิงสังหาร แต่หากเป็นผู้มีโยนิโสมนสิการจะคิดประกอบด้วยสติ หรือระลึกถึงสิ่งที่กำลังเกี่ยวข้อง มีความรู้สึก เร้าใจ มีสำนึกในการเร่งทำการงาน และรู้ตามความเป็นจริง (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2562)

สรุปได้ว่า หลักธรรมโยนิโสมนสิการเป็นหลักธรรมที่มีวิธีการทางความคิดที่เป็นระบบให้สามารถวิเคราะห์ มองเห็นเหตุและผลของการกระทำและเป้าหมายนั้น ๆ ให้ได้ประจักษ์อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการที่จะพิจารณาตัดสินใจกระทำการใด ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองที่จะให้ได้มาซึ่งคุณประโยชน์แก่ส่วนรวมมากที่สุด

การชุมนุมทางการเมือง

จากความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นประชาชนสามารถแสดงออกมาได้หลายรูปแบบ การชุมนุมทางการเมืองเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญที่ประชาชนแสดงออกมาที่มีความคิดเห็นต่างกันของแต่ละกลุ่มทางการเมือง สาเหตุที่ทำให้เกิดการชุมนุมเกิดจากการต้องการอำนาจทางการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์โดยเกี่ยวข้องกับการทุจริตรวมถึงประเด็นที่มีความอ่อนไหวต่อความรู้สึกของประชาชน รวมถึงความขัดแย้งจนนำไปสู่การชุมนุมว่าหรือเกิดจากความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากการขาดโอกาส ขาดสิทธิ ขาดทรัพยากรหรือธรรมชาติไม่เข้าข้าง ซึ่งรัฐต้องเข้ามาทำหน้าที่แทรกแซงเพื่อให้ความเป็นธรรมเกิดขึ้นรวมถึงผลกระทบจากการชุมนุมในด้านต่างๆทั้ง ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ผลกระทบที่เกิดจากการชุมนุมทางการเมืองที่นำไปสู่การขาดเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศ การเปลี่ยนรัฐบาลความต่อเนื่องของการนโยบายไปปฏิบัติ ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงผลกระทบในวงกว้างทำให้ระบบสังคมเกิดความขัดแย้งร้าย ลึก สถาบันหลักของประเทศถูกตั้งคำถามถึงความชอบธรรม หลักนิติธรรมและหลักกฎหมายถูก สั่นคลอนเกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ (ยรรยง ผิวผ่อง และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนสุ, 2558)

การที่จะยอมรับความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกันได้นั้นต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ คือความรู้ทางการเมือง (Dalton, 2000) อธิบายเกี่ยวกับความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge) ว่าเป็นหลักพื้นฐานสำคัญที่มีความหมายต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) ถ้าบุคคลมีความรู้ทางการเมืองก็จะมีแนวโน้มที่ประชาชนนั้นจะมีพฤติกรรมทางการเมือง (Political Behavior) ในหลายรูปแบบ (Ondercin & John-White, 2011) และประชาชนจะเข้าร่วมในพรรคการเมืองที่พวกเขาชื่นชอบที่มีอุดมการณ์เหมือนพวกเขา (Choma & Hafer, 2009) องค์ประกอบที่เป็นความรู้ทางการเมือง ว่าประกอบด้วย 1) ทักษะ (Attitude) พร้อมแสดงออก ไม่เกรงกลัว (Prejudice) 2) ความเต็มใจและมีส่วนร่วม (Willingness to Engage) เป็นความตั้งใจ ที่จะเข้าร่วมในการกระทำทางการเมือง (Political Action) จำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนต้องให้ความสนใจและศึกษาความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองเพื่อเป็นข้อมูลสำคัญประกอบกับการตัดสินใจเข้าเป็นแนวร่วมทางการเมืองหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองกับกลุ่มการเมืองที่ตนเองชื่นชอบหรือศรัทธาเพื่อให้การเข้าร่วมชุมนุมของตนเองได้ผลตามวัตถุประสงค์หลักที่ตนเองต้องการและสอดคล้องกับประโยชน์ที่จะได้กับส่วนรวมเป็นสำคัญ ถือเป็นการพัฒนาทางการเมืองที่สำคัญอย่างหนึ่ง

สรุปได้ว่า การชุมนุมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงออกทางการเมืองโดยประชาชนที่มีความคิดเห็นต่างกันที่แสดงออกมา สาเหตุหลักเกิดจากความต้องการอำนาจทางการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ของกลุ่มหรือเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่กระทบต่อความรู้สึกที่อ่อนไหวของประชาชนส่วนมา ผลกระทบจากการชุมนุมทำให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจและความคิดเห็นแตกต่างทางการเมืองในสังคม การที่แต่ละฝ่ายจะยอมรับความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกันได้นั้นต้องมีความรู้ทางการเมืองเพราะเป็นพื้นฐานสำคัญ การฝึกให้มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นกลาง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ได้มาด้วยประโยชน์ต่อส่วนรวม

การประยุกต์วิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการกับการตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง

การประยุกต์ใช้หลักโยนิโสมนสิการสำหรับการตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองนั้น จำเป็นที่จะต้องนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการที่จะได้มาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยแท้จริง โดยการพิจารณา วิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูล การกระทำของกลุ่ม ให้ครบทุกด้าน ซึ่งก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองควรที่จะใช้วิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการเข้ามาประยุกต์คือ

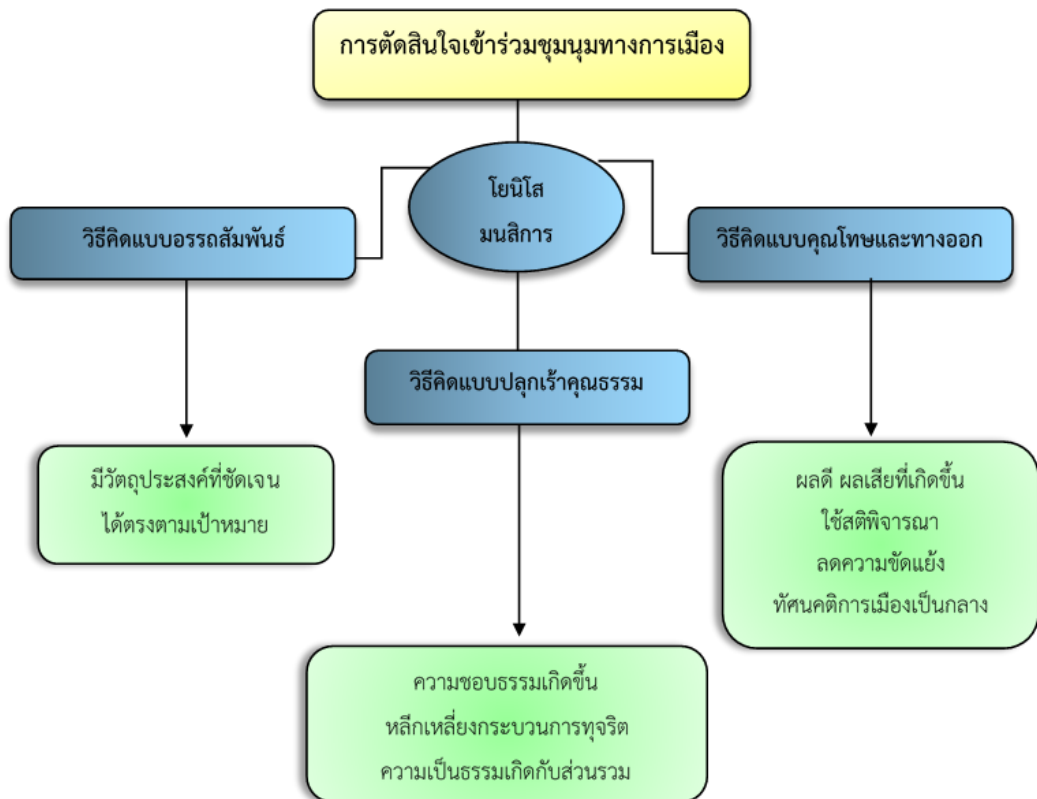
1. วิธีคิดแบบอรรถสัมพันธ์ก็เพื่อให้ทราบถึงจุดประสงค์และความมุ่งหมายของกิจกรรมนั้นว่าต้องสร้างประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมมากน้อยเพียงใดหรือเพียงเพื่อประโยชน์ของ

กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยติดตามข้อมูลข่าวสารของกลุ่มการเมืองอย่างสม่ำเสมอเพื่อสามารถพิจารณาวิเคราะห์ เป้าหมายของกลุ่มการเมืองได้อย่างแท้จริงเพื่อการตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุม

2. วิธีคิดแบบคุณโทษ และทางออก จะทำให้สามารถวิเคราะห์ พิจารณาถึงการจัดกิจกรรมทางการเมืองนั้น ๆ ว่าจะเกิดผลดี ผลเสียต่อส่วนรวมมากน้อยเพียงใดและกิจกรรมนั้นจัดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาทางการเมืองได้จริงหรือไม่ เป็นการฝึกคิดที่จะช่วยให้การพิจารณาตัดสินใจการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองด้วยสติ และทัศนคติที่เป็นกลาง และเชิญชวนหรือให้ความคิดเห็นทางการเมืองกับบุคคลที่มีความคิดเห็นต่างโดยไม่เกิดความขัดแย้ง

3. วิธีคิดแบบปลูกเร้าคุณธรรม การใช้วิธีคิดนี้จะช่วยให้แยกแยะ วิเคราะห์ การกระทำของกลุ่มชุมนุมเป็นไปโดยชอบธรรมหรือไม่ โดยจะไม่เลือกนักการเมืองหรือกลุ่มชุมนุมที่ใช้วิธีการเชิญชวนผู้เข้าร่วมชุมนุมด้วยวิธีการทุจริต และต้องไม่โจมตีฝ่ายตรงข้ามในวิธีที่ไม่ถูกต้อง ทำให้การตัดสินใจที่จะเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองเป็นไปโดยชอบธรรมเช่นกัน หลักความชอบธรรมเข้ามาเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักรู้ถึงการพิจารณาข้อมูลด้วยความคิดที่เป็นธรรม การตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองกับกลุ่มการเมืองที่นิยมต้องมีเป้าหมายการสนับสนุนเพื่อต้องการส่งเสริมให้กระบวนการทางการเมืองปฏิบัติด้วยความชอบธรรม

ดังที่กล่าวมาข้างต้น สรุปว่าการตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองเป็นพฤติกรรมทางการเมืองที่แสดงออกมาเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับตนเอง ชุมชน หรือประเทศชาติหรือเมื่อเกิดทุจริตมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองควรที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดและต้องเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นด้วยที่สำคัญต้องมีการแยกแยะ วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ให้ถี่ถ้วนเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีคุณค่า โดยการนำวิธีคิดตามหลักโยนิโสมนสิการทั้ง 3 แบบเข้ามาประยุกต์ใช้ประกอบการตัดสินใจในการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง จะทำให้การตัดสินใจนั้นเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมและประเทศชาติอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นไปตามแผนภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 การประยุกต์วิธีคิดตามหลักโยนโสมนสิการกับการตัดสินใจเข้าร่วมชุมชนทางการเมือง

สรุป

การนำวิธีคิดตามหลักโยนโสมนสิการเข้ามาประยุกต์ใช้กับการตัดสินใจเข้าร่วมชุมชนทางการเมืองก็เพื่อพิจารณาให้เห็นถึง เป้าหมาย ผลดี ผลเสีย และประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับส่วนรวมอย่างแท้จริง ไม่มีเป้าหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ส่วนตนหรือให้กับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด โดยใช้วิธีคิดตามหลักโยนโสมนสิการคือ วิธีคิดแบบบรรทัดสัมพันธ์ที่ต้องพิจารณาให้ได้ถึงวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของการเข้าร่วมชุมชนทางการเมืองโดยกิจกรรมชุมชนนั้นต้องสร้างประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมพร้อมกับนำวิธีคิดแบบคุณโทษและทางออกหรือการคิดแบบนี้ถึงผลดี ผลเสีย และการแก้ไขที่ถูกต้อง คือต้องมองให้ออกถึงการจัดกิจกรรมทางการเมืองนั้น ๆว่าจะเกิดผลดี ผลเสียต่อส่วนรวมมากน้อยเพียงใดและกิจกรรมนั้นจัดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาทางการเมืองโดยแท้จริงไม่ใช่กระทำเพื่อการตอบแทนให้แก่ประโยชน์ส่วนตนเอง และที่สำคัญคือต้องนำวิธีคิดแบบอุปมาปลูกเร้าคุณธรรมหรือการคิดแบบกุศล ภาวนาเข้ามาประยุกต์ใช้ด้วยการใช้สถิติทัศนคติที่เป็นกลาง มาพิจารณาในการตัดสินใจเข้าเป็นแนวร่วมทางการเมืองและสามารถเชิญชวนหรือให้ความคิดเห็นทางการเมืองกับบุคคลที่มีความคิดเห็นต่างโดยไม่เกิดความขัดแย้ง

เอกสารอ้างอิง

- จันทนา สุทธิจาริ. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ วี.เจ. พรินต์ติ้ง.
- พระพุทธรักษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต). (2562). พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงขยาย (พิมพ์ครั้งที่ 53). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2560). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มานิตย์ จุมปา. (2543). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ความรู้เบื้องต้น). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- ยรรยง ผิวอ่อน และศุภวัฒนากร วงศ์ชนวสุ. (2558). การจัดการชุมนุมทางการเมือง. *วารสาร ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม*, 4(2), 218-234.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2540). วิวัฒนาการเมืองการปกครองไทย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศักดิ์สิน อุดมวิทย์ไพศาล. (2562). กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 10(1), 301-302.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2544). การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ เสมาธรรม.
- Choma, B., & Hafer, C. (2009). Understanding the relation between explicitly and implicitly measured political orientation: The moderating role of political sophistication. *Personality and Individual Differences*, 47(8), 964-967.
- Dalton, R. (2000). Citizen attitudes and political behavior. *Comparative Political Studies*, 33(6-7), 912-940.
- Ondercin & Jones-White. (2011). Gender Jeopardy: What is the Impact of Gender Differences in Political Knowledge on Political Participation?. *Social Science Quarterly*, 92(3), 675-694.

